

Sygn. akt III KRS 52/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 października 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kiriło (przewodniczący)

SSN Dawid Miąsik

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania A. K.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr [...] z dnia 14 kwietnia 2015 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w Sosnowcu, ogłoszonym w Monitorze Polskim z 2014 r., poz. 649,

z udziałem A. W.

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 6 października 2015 r.,

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Uchwałą Nr [...] z dnia 14 kwietnia 2015 r. Krajowa Rada Sądownictwa postanowiła przedstawić Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w Sosnowcu kandydaturę referendarz A. W. (pkt 1) oraz nie przedstawiać z

wnioskiem o powołanie do pełnienia tego urzędu pozostałych kandydatur, w tym asystent sędziego A. K. (pkt II).

W uzasadnieniu uchwały podniesiono, że kandydatka określona w pkt 1 została jednogłośnie rekomendowana przez zespół członków Krajowej Rady Sądownictwa na posiedzeniu w przedmiocie przygotowania dotyczącego rozpatrzenia i oceny kandydatów przez Radę. Kandydatka ukończyła studia wyższe z oceną bardzo dobrą, w 2008 roku złożyła zaś egzamin sędziowski z łącznym wynikiem dobrym. Od 1 kwietnia 2006 r. do 31 sierpnia 2012 r. pracowała jako asystent w I Wydziale Cywilnym Sądu Rejonowego w S. , a od 1 września 2012 r. wykonuje obowiązki referendarza w tym samym Wydziale. Kandydatka uzyskała od sędziego wizytatora bardzo pozytywną ocenę pracy, w której podkreślono, że jest kompetentna, doskonale zorganizowana, zdolna, inteligentna, ambitna, wykazująca się samodzielnością i inicjatywą. Na stanowisku referendarza wykazuje się rzetelnością, umiejętnością organizacji pracy, bardzo dobrymi wynikami ilościowymi, poziomem wiedzy teoretycznej. Postępowania prowadzi sprawnie, a wydawane przez nią orzeczenia są prawidłowe pod względem formalnym i trafne merytorycznie. Kandydatka uzyskała też najwyższe możliwe poparcie Kolegium Sądu Okręgowego w Katowicach (8 głosów „za” przy braku głosów „przeciw” i „wstrzymujących się”) oraz najwyższe poparcie środowiska sędziowskiego podczas głosowania Zgromadzenia Przedstawicieli Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Okręgowego w Katowicach (47 głosów „za” i 3 głosy „przeciw” przy 23 głosach „wstrzymujących się”). Krajowa Rada Sądownictwa uznała, że pozostali kandydaci spełniali w mniejszym stopniu oceniane łącznie kryteria związane z powołaniem na stanowisko sędziego sądu rejonowego. O przedstawieniu kandydatury osoby wymienionej w pkt 1 uchwały zdecydował całokształt okoliczności sprawy, w szczególności doświadczenie zawodowe i staż pracy kandydatki, posiadanie przez nią obszernej i pogłębionej wiedzy merytorycznej, wnioski płynące z opinii na temat jej pracy, przymioty wskazane w bardzo dobrej ocenie kwalifikacyjnej oraz w równie pozytywnych licznych opiniach przełożonych oraz osób z nią współpracujących. Uwzględniono także to, że otrzymała ona najwyższe poparcie Zgromadzenia Przedstawicieli Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Okręgowego w Katowicach. Pozostali kandydaci biorący udział w konkursie, w tym A. K., nie byli w

ocenie Rady, kandydatami lepszymi niż A. W.. W konsekwencji Krajowa Rada Sądownictwa udzieliła kandydaturze wymienionej w pkt 1 uchwały poparcia bezwzględną większością głosów (18 głosów „za”, przy braku głosów „przeciw” i „wstrzymujących się”), natomiast kandydatura A. K. nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów (brak głosów „za” i „przeciw”, przy 18 głosach „wstrzymujących się”).

Odwołanie od powyższej uchwały złożyła A. K., zarzucając naruszenie:

1. art. 32 ust. 1 i art. 60 Konstytucji RP oraz art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa, przez ich niewłaściwe zastosowanie i pozbawienie odwołującej się prawa dostępu do stanowiska sędziego Sądu Rejonowego na jednakowych zasadach jak innych kandydatów na sędziów i nieprzedstawienie Prezydentowi RP wniosku o powołanie na stanowisko sędziego Sądu Rejonowego w Sosnowcu, a to przez oparcie oceny kandydata wyłącznie na wynikach głosowania Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Okręgowego w Katowicach, mimo że sama Krajowa Rada Sądownictwa wielokrotnie podkreślała, że Zgromadzenie Ogólne głosuje na kandydatów ze swojego okręgu, których zna osobiście, z uwagi na świadczenie przez nich pracy w danym okręgu, pomijając osoby spoza okręgu, które mogą posiadać wyższe kwalifikacje, a które nie są popierane na Zgromadzeniu wyłącznie z uwagi na brak świadczenia pracy w danym okręgu, co odzwierciedla wynik głosowania, który jak w tym przypadku był kluczowy dla wyboru kandydatki przez Krajową Radę Sądownictwa. Z uwagi na powyższe kandydaci spoza okręgu, którzy są nieznani członkom Zgromadzenia, nie mają szans na uzyskanie poparcia wyższego lub równego dla poparcia osób z okręgu katowickiego, które są znane zarówno Kolegium, jak i członkom Zgromadzenia, co stanowi o nierównym traktowaniu w dostępie do służby publicznej i znaczącym ograniczeniu dostępu do zawodu, nieopartym na kryteriach ustawowych;

2. art. 33 ust. 1 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, przez brak wszechstronnego rozważenia sprawy na podstawie niezbędnej i pełnej dokumentacji oraz wyjaśnień uczestników;

3. art. 35 ust. 1 i 2 pkt 1 i 2 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, przez:

- nieopracowanie listy rekomendowanych kandydatów w kolejności wskazanej przez ustawodawcę w oparciu o podwalinę decyzji w postaci oceny kwalifikacji kandydatów, z uwzględnieniem kolejnych przesłanek jak: doświadczenie zawodowe, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne dokumenty oraz opinie kolegium właściwego sądu i ocenę właściwego zgromadzenia ogólnego sędziów;

- całkowite pominięcie w treści uzasadnienia okoliczności, że ocena kwalifikacji Pani A. W., jak również opinie służbowe o niej, są to jedynie oceny i opinie dobre (nie zaś bardzo dobre czy wzorowe) oraz okoliczności, że Pani A. W. nie podnosi swoich kwalifikacji zawodowych i niewyjaśnienie, dlaczego mimo to jest ona najlepszym kandydatem spośród wszystkich uczestniczących w konkursie;

- całkowite pominięcie nadesłanej dokumentacji stanowiącej uaktualnienie danych o kandydacie w aspekcie dokonywania oceny posiadanego doświadczenia zawodowego i wiedzy merytorycznej, jak również podnoszenia kwalifikacji zawodowych;

4. art. 42 ust. 1 w związku z art. 44 ust. 1 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, przez doręczenie uzasadnienia o treści wewnętrznie sprzecznej i uniemożliwiającej kontrolę przez Sąd Najwyższy oraz uniemożliwiającej realizację prawa do odwołania, ponieważ jego treść nie zawiera analizy żadnych kryteriów ustawowych ocen kandydatów, a jedynie ukazuje koncentrację wnioskowania na okolicznościach określonych w sposób ogólnikowy, niejasny, nieprzejrzysty, jak również na okolicznościach nieistotnych, w szczególności powołanie się na obszerną i pogłębioną wiedzę kandydatki, mimo iż jej praktyka ograniczała się do pracy w jednym Wydziale Sądu Rejonowego w S..., powołanie się na „bardzo dobrą opinię wizytacyjną” oraz „równie pozytywne liczne opinie przełożonych”, tymczasem gdy z wcześniejszej części uzasadnienia wynika, że oceny służbowe i wizytacyjne o kandydatce były jedynie dobre, jak również powołanie się na ogólnie określoną wiedzę merytoryczną, którą charakteryzują się wszyscy kandydaci i nie stanowi ona czynnika *sensu stricte* ustawowego, który wyróżniałby Panią A. W. spośród innych.

Wskazując na powyższe zarzuty, skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonej uchwały i przekazanie sprawy Krajowej Radzie Sądownictwa do ponownego rozpoznania.

Krajowa Rada Sądownictwa wniosła o oddalenie odwołania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odwołanie nie zawiera usprawiedliwionych zarzutów.

Zgodnie z art. 60 Konstytucji RP, obywatele polscy korzystający z pełni praw publicznych mają prawo dostępu do służby publicznej na jednakowych zasadach. Z kolei art. 32 ustawy zasadniczej statuuje zasadę równości wszystkich wobec prawa i równości traktowania wszystkich przez władze publiczne (ust. 1) oraz zakazuje dyskryminacji w życiu politycznym, społecznym i gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny (ust. 2). W myśl art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. Nr 126, poz. 714 ze zm.; dalej jako: „ustawa o KRS”), do kompetencji Rady należy rozpatrywanie i ocena kandydatów do pełnienia urzędu na stanowiskach sędziowskich oraz - będące wynikiem realizacji tego zadania - podjęcie uchwały w przedmiocie przedstawienia lub nieprzedstawienia Prezydentowi RP wniosku o powołanie na stanowisko sędziego. Przepis art. 33 ust. 1 ustawy zobowiązuje Krajową Radę Sądownictwa, aby przed podjęciem uchwały w indywidualnych sprawach należących do jej kompetencji, wszechstronnie rozważyła sprawę, na podstawie udostępnionej dokumentacji oraz wyjaśnień uczestników postępowania lub innych osób, jeśli zostały złożone. W myśl art. 35 ustawy, jeżeli na stanowisko sędziowskie zgłosił się więcej niż jeden kandydat, zespół Krajowej Rady Sądownictwa opracowuje listę rekomendowanych kandydatów (ust. 1), kierując się przy ustalaniu kolejności kandydatów na liście przede wszystkim oceną kwalifikacji kandydatów, a ponadto uwzględnia doświadczenie zawodowe, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia, a także opinie kolegium właściwego sądu oraz ocenę właściwego zgromadzenia ogólnego sędziów (ust. 2).

Na tle przytoczonych przepisów w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że po pierwsze - przedmiotem sprawowanej przez ten Sąd kontroli jest formalny aspekt dostępu do służby, związany z przestrzeganiem przez Radę zastosowanych kryteriów i procedur postępowania, a nie sama ocena kwalifikacji czy też predyspozycji danej osoby z punktu widzenia kryteriów stosowanych w

ramach postępowania przed Radą, gdyż mogłoby to oznaczać naruszenie jej uprawnień i kompetencji wynikających z art. 179 Konstytucji RP i art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o KRS. W konsekwencji ocena doboru kryteriów oraz znaczenie przywiązywane do poszczególnych kryteriów przy ocenie kandydatów na stanowiska sędziowskie pozostają poza zakresem kompetencji Sądu Najwyższego do kontroli zgodności uchwał Rady z prawem (art. 44 ust. 1 ustawy o KRS), chyba że naruszają podstawowe zasady prawne lub opierają się na zastosowaniu niedozwolonych kryteriów oceny (por. wyroki z dnia 20 października 2009 r., III KRS 13/09, OSNP 2011 nr 13-14, poz. 196; z dnia 17 sierpnia 2010 r., III KRS 6/10, OSNP 2012 nr 1-2, poz. 25; z dnia 5 sierpnia 2011 r., III KRS 10/11, LEX nr 1001316; z dnia 5 sierpnia 2011 r., III KRS 11/11, LEX nr 1001318; z dnia 20 września 2011 r., III KRS 13/11, LEX nr 1001319; z dnia 15 grudnia 2011 r., III KRS 12/11, LEX nr 1106742). Po drugie, żadne z kryteriów oceny poszczególnych kandydatów na wolne stanowiska sędziowskie brane pod uwagę w postępowaniu przed Krajową Radą Sądownictwa nie ma charakteru decydującego, ani też nie jest koniecznie wymagane uszeregowanie kandydatów w oparciu o każde z nich. O przeprowadzeniu prawidłowej oceny zgłoszonych kandydatur decyduje bowiem ocena całościowa (kompleksowa) wynikająca z łącznego zastosowania tych kryteriów, co wynika z obowiązku wszechstronnego rozważenia przez Radę okoliczności sprawy (por. wyrok z dnia 5 września 2013 r., III KRS 212/13, LEX nr 1402637 i powołane w nim wcześniejsze orzecznictwo). Po trzecie - nie ma podstaw do przyjęcia, że Rada, nie zamieszczając w uzasadnieniu uchwały szczegółowej charakterystyki niewybranego kandydata, nie dokonała wnikliwej oceny jego kandydatury, skoro uzasadnienie uchwały wskazuje, iż o wyborze kandydata zadecydowała całościowa ocena wynikająca z łącznego zastosowania przyjętych kryteriów (por. wyroki z dnia 12 czerwca 2012 r., III KRS 15/12, OSNP 2013 nr 13-14, poz. 166; z dnia 13 lipca 2012 r., III KRS 17/12, OSNP 2013 nr 15-16, poz. 194; z dnia 15 stycznia 2013 r., III KRS 33/12, LEX nr 1294470). Po czwarte - ponieważ Sąd Najwyższy nie ma kompetencji do merytorycznego rozpatrywania kwalifikacji zawodowych i moralnych kandydata do pełnienia urzędu sędziego, to samo niezadowolenie lub subiektywne poczucie pokrzywdzenia nie stanowi usprawiedliwionej podstawy odwołania od uchwały Krajowej Rady

Sądownictwa, jeżeli odwołujący się nie wskazał uzasadnionych zarzutów, które potwierdzałyby rzeczywiste zastosowanie wobec jego kandydatury nierównych lub dyskryminujących go kryteriów dostępu do wakujących stanowisk sędziowskich w porównaniu do innych kandydatów zgłoszonych w tej procedurze konkursowej (por. wyrok z dnia 10 czerwca 2009 r., III KRS 6/08, LEX nr 523533).

Wbrew twierdzeniom skarżącej, z uzasadnienia zaskarżonej uchwały jasno wynika, że Rada uwzględniła w odniesieniu do wszystkich kandydatów będących uczestnikami postępowania jednolite okoliczności rzutujące na ocenę ich predyspozycji do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Rejonowego w Sosnowcu i dochowała wynikającego z art. 33 ust. 1 ustawy o KRS wymagania wszechstronnego rozważenia sprawy, przy uwzględnieniu przyjętych i określonych w art. 35 ust. 2 tej ustawy kryteriów. Kryteria te wyraźnie wynikają ze szczegółowego umotywowania przyczyn dokonanego wyboru. Rada przypisała szczególne znaczenie doświadczeniu zawodowemu i stażowi pracy kandydatki, posiadaniu przez nią obszernej i pogłębionej wiedzy merytorycznej, wnioskowi płynącemu z opinii na temat jej pracy, przymiotom wskazanym w bardzo dobrej ocenie kwalifikacyjnej oraz w równie pozytywnych licznych opiniach przełożonych oraz osób z nią współpracujących. Uwzględniono także wyniki głosowania członków Kolegium Sądu Okręgowego w Katowicach oraz najwyższe poparcie Zgromadzenia Przedstawicieli Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Okręgowego w Katowicach.

Należy zaś mieć na względzie, że aczkolwiek wyniki głosowania w kolegium i zgromadzeniu ogólnym sędziów właściwego sądu nie wiążą Krajowej Rady Sądownictwa w ocenie kandydata na wolne stanowisko sędziowskie, to jednak mają one istotniejsze znaczenie dla oceny kandydatów niż rekomendacje, publikacje, czy też inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia (por. również powołany wyżej wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2012 r., III KRS 17/12). Z tego względu przyjmuje się, że Rada powinna umotywować swój wybór wówczas, gdy dotyczy on osoby, która uzyskała mniejsze poparcie środowiska zawodowego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2010 r., III KRS 24/09, LEX nr 737271).

Uzasadnienie zaskarżonej uchwały jednoznacznie wskazuje, że Rada, rozpatrując i oceniając kandydatury zgłoszone na wolne stanowisko sędziowskie w Sądzie Rejonowym w Sosnowcu, dysponowała kompletną dokumentacją dotyczącą poszczególnych osób biorących udział w konkursie (a więc również zawierającą dane dotyczące skarżącej). To, że w uzasadnieniu kwestionowanej uchwały pominięto omówienie - w kontekście przyjętych kryteriów - okoliczności dotyczących skarżącej, nie oznacza, że Rada ich nie rozpoznała i nie wzięła pod uwagę, skoro dokonała oceny wszystkich kandydatur „po wszechstronnym rozważeniu całokształtu okoliczności sprawy”, a więc z uwzględnieniem całej dokumentacji pozostającej w jej dyspozycji, również w kontekście wymienionych w art. 35 ustawy o KRS kryteriów ustalania kolejności kandydatów.

Jedynie kryteria uznane przez Radę za najistotniejsze i zastosowane w pierwszej kolejności umożliwiły jej – „po wszechstronnym rozważeniu całokształtu okoliczności sprawy” - na dokonanie oceny, że skarżąca nie spełnia na takim poziomie kryteriów z art. 35 ust. 2 ustawy o KRS, jak wnioskowana referendarz A.W.. Nie chodzi przy tym - o czym wyżej była mowa - o ocenę w ramach poszczególnych kryteriów wymienionych w tym przepisie, ale o ocenę całościową, wynikającą z łącznego zastosowania przyjętych przesłanek. Na podstawie tych kryteriów Rada dokonała - w procedurze głosowania - jednoznacznie niekorzystnej dla skarżącej oceny jej kandydatury w porównaniu z kandydaturą A. W. (skarżąca nie otrzymała ani jednego głosu poparcia). Oceny tej nie może podważyć przeciwstawienie jej przez skarżącą własnej oceny, opartej na tym samym materiale, przy zastosowaniu innej hierarchii „ważności” kryteriów, gdyż ta należy do wyłącznej kompetencji Rady.

Zdaniem Sądu Najwyższego, uzasadnienie uchwały podjętej w przedmiotowej sprawie oraz dokumenty obrazujące przebieg postępowania przed Radą pozwalają przyjąć, że rozstrzygnięcie, jakie zapadło w kwestionowanej uchwale o nieprzedstawieniu Prezydentowi RP kandydatury odwołującej się z wnioskiem o powołanie jej na urząd sędziego, zostało podjęte po wszechstronnym rozważeniu całości zgromadzonego materiału dowodowego i z zachowaniem prawidłowego toku postępowania przed Radą.

Tak więc uzasadnienie rozstrzygnięcia przyjętego w przedmiotowej uchwale Krajowej Rady Sądownictwa nie jest ani niekompletne, ani sprzeczne z dokumentacją pozostająca w dyspozycji Rady. Z uzasadnienia uchwały jasno zaś wynika, na jakiej podstawie faktycznej została ona podjęta.

Z przedstawionych względów - wobec niewykazania, że zaskarżona uchwała jest sprzeczna z prawem - Sąd Najwyższy oddalił odwołanie na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 44 ust. 3 ustawy o KRS.